

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ทำการศึกษา

ประชากรที่ทำการศึกษาคือ เกษตรกรผู้ทำการผลิตปลาชะโดในกระชัง อำเภอชุมแสง กับอำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ จำนวนทั้งหมด 24 ราย ข้อมูลเชิงปริมาณ 19 ราย และประชากรที่ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ 5 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยได้แบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเพื่อสอบถามข้อมูลจากเกษตรกรผู้ทำการผลิตปลาชะโดในกระชัง โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 7 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ทั่วไป สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และด้านอื่นๆ คือ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว แรงงานในครัวเรือน การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ การได้รับการอบรม การเป็นสมาชิกในกลุ่มผู้ผลิตปลาชะโดในกระชัง

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการผลิตปลาชะโดในกระชัง คือ ประสบการณ์ในการเลี้ยง อาชีพที่ทำควบคู่กับการผลิต ประเภทการผลิต วัสดุที่ใช้สร้างกระชัง จำนวนกระชังที่ผลิต ขนาดของกระชัง เงินทุนและแหล่งเงินทุน การกู้ยืมเงินมาทำการลงทุนทำการผลิตปลาชะโดในกระชัง

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตปลาชะโดในกระชัง แบ่งออกเป็น พันธุ์ปลาชะโด ได้แก่ การจัดหาพันธุ์ปลา การขนส่งพันธุ์ปลา อัตราการรอด ช่วงเวลาของการปล่อยลูกปลาลงในกระชัง โครงการในอนาคต

อาหารปลาชะโด ได้แก่ อาหารใช้เลี้ยงลูกปลา ใช้เลี้ยงปลาใหญ่ ช่วงเวลาของการใช้อาหาร

การใช้ยาป้องกันศัตรูและโรคในกระชังปลา ได้แก่ โรคที่พบบ่อย อาการของโรคที่พบ ยาที่ใช้ในการรักษาโรค สาเหตุของการเกิดโรค

การเก็บผลผลิต ได้แก่ ระยะเวลาในการเลี้ยง ช่วงเวลาในการจับ ฤดูการจับ

ตอนที่ 4 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับราคาและตลาดปลาชะโด การทราบราคาก่อนขาย การกำหนดราคา ความพอใจในการขาย ราคาสูงสุดและต่ำสุด

ตอนที่ 5 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิต ได้แก่ ค่าพันธุ์ปลา ค่าอาหาร ค่าสร้างกระชัง ค่าจ้างแรงงาน ค่าอุปกรณ์ต่างๆ ราคาขายปลาชะโดที่ขายได้

ตอนที่ 6 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการผลิตปลาชะโดในกระชัง ได้แก่ ปัญหาในการเลี้ยง การดูแลรักษา การเก็บผลผลิต การจัดจำหน่าย และข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เกษตรกรผู้เลี้ยงต้องการ

ตอนที่ 7 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสาเหตุที่จะทำให้เกษตรกรเลิกทำการผลิตปลาชะโดในกระชัง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ

เนื่องจากเกษตรกรในอำเภอเมืองและอำเภอรูมแดง จำนวนมากที่ได้ทำการเลิกเลี้ยงปลาชะโดในกระชัง จนกระทั่งเหลือเกษตรกรที่ยังเลี้ยงอยู่เพียง 19 ราย ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาถึงสาเหตุของการเลิกเลี้ยงปลาชะโดในกระชังและแนวทางแก้ไขของเกษตรกรโดยใช้แบบสัมภาษณ์กลุ่มและจัดประชุมกลุ่มร่วมกับเกษตรกรที่เลี้ยงปลาชะโด 5 ราย เพื่อช่วยในการเก็บข้อมูลให้สมบูรณ์ขึ้น

การทดสอบแบบสัมภาษณ์

การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสัมภาษณ์ที่ถูกสร้างขึ้นนำมาปรึกษาต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยให้ครอบคลุมเนื้อหา หลังจากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ไปทดสอบกับเกษตรกรผู้เลี้ยงปลาชะโดในกระชัง แล้วนำกลับมาแก้ไขปรับปรุงให้มีความเหมาะสมเพื่อใช้สอบถามต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลมาจากเอกสารต่างๆ ที่ได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานประมงจังหวัดนครสวรรค์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รวมถึงวารสาร เอกสาร และงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้

ขั้นตอนที่ 2. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ จะเก็บโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาชะโดในกระชังจำนวนทั้งหมด 19 ราย มีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคล FGI [Focus Group Interview] และมีการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม (Participating Observation) กับเกษตรกรที่เลือกสรรแล้วว่ามีความรู้ในเรื่องนี้ดี จำนวน 5 ราย โดยใช้การจดบันทึก การอัดเทป และการถ่ายภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้เมื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมเนื้อหาแล้ว นำเสนอข้อมูลโดยใช้วิธีพรรณนาให้เห็นปรากฏการณ์ กระบวนการ ขั้นตอน และความสัมพันธ์ต่างๆ อธิบายให้เห็นความสัมพันธ์และความหมายของปรากฏการณ์ที่ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) เช่น ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ